

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ

КАФЕДРА БУХГАЛЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА НАВЧАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

для самостійної роботи
із дисципліни «Облік в галузях економіки»
для студентів **4 курсу** усіх форм навчання
спеціальності **6.030509 «Облік і аудит»**

ТЕРНОПІЛЬ – 2016

Методичні вказівки та навчальні завдання для самостійної роботи із дисципліни «Облік у галузях економіки» для студентів 4 курсу усіх форм навчання спеціальності 6.030509 «Облік і аудит» / Н.В. Кравчук. – Тернопіль: ТНТУ імені І. Пулюя, 2016. – 26с.

Укладач: Кравчук Наталія Василівна, к.е.н., доц. кафедри бухгалтерського обліку та аудиту ТНТУ імені Івана Пулюя

Рецензент: Білоус Ольга Степанівна, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та аудиту ТНТУ імені Івана Пулюя

Навчально-методичні матеріали розглянуті і затверджені на засіданні кафедри бухгалтерського обліку та аудиту
протокол № 1 від 30 серпня 2016 р.

Схвалено і рекомендовано методичною радою факультету економіки та менеджменту
протокол № 1 від 31 серпня 2016 р.

**СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ
дисципліни «Облік у галузях економіки»**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б.	інд.	с. р.		Л	п	лаб.	ін д.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Бухгалтерський облік в галузях сфери матеріального виробництва												
Змістовий модуль 1. Облік у будівельному виробництві												
Тема 1. Облік у будівельному виробництві	14	4	4	-	-	6	14,5	1,5	1	-	-	12
Разом за змістовим модулем 1	14	4	4	-	-	6	14,5	1,5	1	-	-	12
Змістовий модуль 2. Облік у сільському господарстві												
Тема 2. Облік у сільському господарстві	14	4	4	-	-	6	14,5	1,5	1	-	-	12
Разом за змістовим модулем 2	14	4	4	-	-	6	14,5	1,5	1	-	-	12
Змістовий модуль 3. Облік на підприємствах торгівлі												
Тема 3. Облік на підприємствах торгівлі	14	4	4	-	-	6	14,5	1,5	1	-	-	12
Разом за змістовим модулем 3	14	4	4	-	-	6	14,5	1,5	1	-	-	12
Змістовий модуль 4. Облік на автотранспортних підприємствах												
Тема 4. Облік на автотранспортних підприємствах	14	4	4	-	-	6	14,5	1,5	1	-	-	12
Разом за змістовим модулем 4	14	4	4	-	-	6	14,5	1,5	1	-	-	12
Модуль 2. Бухгалтерський облік в галузях невиробничої сфери												
Змістовий модуль 5. Облік у громадському харчуванні												
Тема 5. Облік у громадському харчуванні	13	4	4	-	-	5	12,5	1	0,5	-	-	11
Разом за змістовим модулем 5	13	4	4	-	-	5	12,5	1	0,5	-	-	11
Змістовий модуль 6. Облік на підприємствах житлово-комунального господарства												
Тема 6. Облік на підприємствах житлово-комунального господарства	13	4	4	-	-	5	12,5	1	0,5	-	-	11
Разом за змістовим модулем 6	13	4	4	-	-	5	12,5	1	0,5	-	-	11

Змістовий модуль 7. Облік на малих підприємствах												
Тема 7. Облік на малих підприємствах	13	4	4	-	-	5	12,5	1	0,5	-	-	11
Разом за змістовим модулем 7	13	4	4	-	-	5	12,5	1	0,5	-	-	11
Змістовий модуль 8. Облік у туристичній діяльності												
Тема 8. Облік у туристичній діяльності	13	4	4	-	-	5	12,5	1	0,5	-	-	11
Разом за змістовим модулем 8	13	4	4	-	-	5	12,5	1	0,5	-	-	11
Усього годин	108	32	32	-	-	44	108	10	6	-	-	92

Зміст самостійної роботи
дисципліни «Облік у галузях економіки»
(для студентів денної форми навчання)

№ з/п	Назва теми, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	<p>Облік у будівельному виробництві Опрацювання матеріалу теми, підготовка до семінарського заняття. Вивчення питань: 1. Групування витрат будівельних організацій за економічними елементами. 2. Групування витрат виробничої собівартості за статтями калькулювання. 3. Особливості обліку витрат на управління та обслуговування будівельного виробництва. 4. Витрати на організацію робіт на будівельних майданчиках та вдосконалення технології. Рекомендовані джерела [1, 2, 7, 10, 11, 12, 16, 19, 21, 24]</p>	6
2.	<p>Облік у сільському господарстві Опрацювання матеріалу теми, підготовка до семінарського заняття. Вивчення питань: 1. Облік формування власного капіталу в сільськогосподарських виробництвах різних організаційно-правових форм. 2. Визначення собівартості продукції сільськогосподарського виробництва. 3. Особливості організації обліку в селянських (фермерських) господарствах. Рекомендовані джерела [1, 4, 6, 11, 13, 14, 19, 29]</p>	6
3.	<p>Облік на підприємствах торгівлі Опрацювання матеріалу теми, підготовка до семінарського заняття. Вивчення питань: 1. Класифікація і функції роздрібних торгових підприємств та їх вплив на організацію обліку. 2. Облік у роздрібних торгових підприємствах. 3. Особливості застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг. 4. Облік надходження і зберігання товарів. 5. Облік витрат і доходів від продажу товарів. 6. Особливості обліку комісійної торгівлі. 7. Бухгалтерський облік виїзної торгівлі. Рекомендовані джерела [6, 11, 15, 19, 28, 31]</p>	6
4.	<p>Облік на автотранспортних підприємствах Опрацювання матеріалу теми, підготовка до семінарського заняття. Вивчення питань: 1. Законодавчі та нормативні акти, які встановлюють правові засади здійснення автотранспортних перевезень. 2. Оперативна (операційна) оренда автомобілів. 3. Обліково-правові особливості міжнародних перевезень. 4. Облік пасажирських перевезень. Облік експедиційних послуг. Рекомендовані джерела [1, 4, 6, 17, 19, 22, 23, 25, 26]</p>	6

5.	<p>Облік у громадському харчуванні Опрацювання матеріалу теми, підготовка до семінарського заняття. Вивчення питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування операційного прибутку (збитку). 2. Особливості обліку в самостійних кондитерських цехах. 3. Пільгове харчування працівників. 4. Організаційний процес і методика проведення інвентаризації на підприємствах громадського харчування. <p>Рекомендовані джерела [3, 6, 8, 15, 28, 31]</p>	5
6	<p>Облік на підприємствах житлово-комунального господарства Опрацювання матеріалу теми, підготовка до семінарського заняття. Вивчення питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Облік реалізації комунальних послуг. 2. Облік розрахунків з квартиронаймачами та орендарями нежитлових помешкань. 3. Бухгалтерський облік доходів і витрат в житлово-комунальному господарстві. <p>Рекомендовані джерела [4, 6, 9, 19, 31]</p>	5
7.	<p>Облік на малих підприємствах Опрацювання матеріалу теми, підготовка до семінарського заняття. Рекомендовані джерела [3, 5, 18, 27, 28, 30]</p>	5
8.	<p>Облік у туристичній діяльності Опрацювання матеріалу теми, підготовка до семінарського заняття. Вивчення питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визнання витрат на туристичних підприємствах, їх склад, класифікація та відображення на рахунках бухгалтерського обліку. 2. Облік доходів від реалізації туристичних послуг. <p>Рекомендовані джерела [6, 7, 27, 31]</p>	5
	Разом	44

**Зміст самостійної роботи
дисципліни «Облік у галузях економіки»
(для студентів заочної форми навчання)**

№ з/п	Назва теми, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	<p>Облік у будівельному виробництві Опрацювання матеріалу теми, підготовка до семінарського заняття. Вивчення питань: 1. Групування витрат будівельних організацій за економічними елементами. 2. Групування витрат виробничої собівартості за статтями калькулювання. 3. Особливості обліку витрат на управління та обслуговування будівельного виробництва. 4. Витрати на організацію робіт на будівельних майданчиках та вдосконалення технології. Рекомендовані джерела [1, 2, 7, 10, 11, 12, 16, 19, 21, 24]</p>	12
2.	<p>Облік у сільському господарстві Опрацювання матеріалу теми, підготовка до семінарського заняття. Вивчення питань: 1. Облік формування власного капіталу в сільськогосподарських виробництвах різних організаційно-правових форм. 2. Визначення собівартості продукції сільськогосподарського виробництва. 3. Особливості організації обліку в селянських (фермерських) господарствах. Рекомендовані джерела [1, 4, 6, 11, 13, 14, 19, 29]</p>	12
3.	<p>Облік на підприємствах торгівлі Опрацювання матеріалу теми, підготовка до семінарського заняття. Вивчення питань: 1. Класифікація і функції роздрібних торгових підприємств та їх вплив на організацію обліку. 2. Облік у роздрібних торгових підприємствах. 3. Особливості застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг. 4. Облік надходження і зберігання товарів. 5. Облік витрат і доходів від продажу товарів. 6. Особливості обліку комісійної торгівлі. 7. Бухгалтерський облік виїзної торгівлі. Рекомендовані джерела [6, 11, 15, 19, 28, 31]</p>	12
4.	<p>Облік на автотранспортних підприємствах Опрацювання матеріалу теми, підготовка до семінарського заняття. Вивчення питань: 1. Законодавчі та нормативні акти, які встановлюють правові засади здійснення автотранспортних перевезень. 2. Оперативна (операційна) оренда автомобілів. 3. Обліково-правові особливості міжнародних перевезень. 4. Облік пасажирських перевезень. Облік експедиційних послуг. Рекомендовані джерела [1, 4, 6, 17, 19, 22, 23, 25, 26]</p>	12

5.	Облік у громадському харчуванні Опрацювання матеріалу теми, підготовка до семінарського заняття. Вивчення питань: 1. Формування операційного прибутку (збитку). 2. Особливості обліку в самостійних кондитерських цехах. 3. Пільгове харчування працівників. 4. Організаційний процес і методика проведення інвентаризації на підприємствах громадського харчування. Рекомендовані джерела [3, 6, 8, 15, 28, 31]	11
6	Облік на підприємствах житлово-комунального господарства Опрацювання матеріалу теми, підготовка до семінарського заняття. Вивчення питань: 1. Облік реалізації комунальних послуг. 2. Облік розрахунків з квартиронаймачами та орендарями нежитлових помешкань. 3. Бухгалтерський облік доходів і витрат в житлово-комунальному господарстві. Рекомендовані джерела [4, 6, 9, 19, 31]	11
7.	Облік на малих підприємствах Опрацювання матеріалу теми, підготовка до семінарського заняття. Рекомендовані джерела [3, 5, 18, 27, 28, 30]	11
8.	Облік у туристичній діяльності Опрацювання матеріалу теми, підготовка до семінарського заняття. Вивчення питань: 1. Визнання витрат на туристичних підприємствах, їх склад, класифікація та відображення на рахунках бухгалтерського обліку. 2. Облік доходів від реалізації туристичних послуг. Рекомендовані джерела [6, 7, 27, 31]	11
	Разом	92

Тематика і задачі для самостійних завдань

Згідно навчального плану студенти виконують самостійні завдання. Завдання (роботи) складаються з двох частин: теоретичної і практичної. Теоретична частина передбачає письмовий виклад відповідного питання, практична частина – розв’язання двох задач.

Індивідуалізація завдань досягається за рахунок застосування 10 варіантів теоретичних питань і 10 варіантів задач, вибір котрих відбувається за допомогою останньої цифри залікової книжки студента.

Завдання (контрольні роботи) виконуються в шкільних зошитах обсягом 12 аркушів. На виклад теоретичного питання рекомендується відводити не менше 6 аркушів, а решту – на розв’язування задач.

На обкладинці роботи **обов’язково** вказується номер залікової книжки студента, наприкінці – список використаної літератури згідно існуючих стандартів, а також дата і підпис автора.

Студентами денної форми навчання завдання здаються на кафедру за тиждень до проведення заліку.

Теоретичні питання самостійної роботи

1. Облік витрат і доходів будівельного виробництва.
2. Облік витрат і виходу продукції сільськогосподарського виробництва.
3. Особливості формування собівартості будівельно-монтажних робіт за будівельним контрактом. Облік тимчасових будівель і споруд. Облік незавершеного будівництва.
4. Калькулювання собівартості продукції сільськогосподарських підприємств.
5. Облік витрат і калькулювання собівартості автотранспортних послуг.
6. Облік молодняка тварин, птиці й тварин на відгодівлі. Облік витрат на формування основного стада й на закладання та вирощування багаторічних насаджень.
7. Облік наявності та руху автотранспортних засобів. Облік запасних частин, автомобільних шин та паливно-мастильних матеріалів.
8. Облік витрат торгового підприємства (витрат обігу).
9. Особливості обліку на підприємствах оптової торгівлі.
10. Особливості обліку на підприємствах роздрібної торгівлі.

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

Варіант 1.

Задача № 1.

Необхідно:

- ✓ вказати кореспонденцію рахунків та первинні документи;
- ✓ визначити необхідні суми на підставі наведеного реєстру господарських операцій ТзОВ “Будівельні послуги”.

Дані для виконання:

ТзОВ “Будівельні послуги” здійснює для власних потреб будівництво магазину для продажу будівельних матеріалів (господарський спосіб будівництва).

**Реєстр господарських операцій ТзОВ “Будівельні послуги”
за квітень 20__р.**

Дата	Зміст господарської операції	Сума, грн..
02.04	Перераховано кошти на рахунок в банку на капітальні вкладення	100 000
03.04	Акцептовано рахунок ПП “Віра” за будівельні матеріали, що надійшли, в т.ч. ПДВ	16000
05.04	Акцептовано рахунок автотранспортного підприємства за доставку будівельних матеріалів на місце будівництва, в т.ч. ПДВ	1800
07.04	Витрачено будівельні матеріали на спорудження магазину	52000
08.04	Відображено заборгованість перед проектно-конструкторським бюро за проектно-кошторисну документацію, надану для потреб будівництва, в т.ч. ПДВ	1600
10.04	Надано послуги стороннім підприємствам по забезпеченню будівельного майданчика електроенергією, в т.ч. ПДВ	2500
12.04	Оплачено послуги стороннього підприємства за електроенергію, використану для потреб будівництва, за рахунок коштів на капітальні вкладення	?
14.04	Оплачено рахунок проектно-конструкторського бюро за проектно-кошторисну документацію, надану для потреб будівництва, за рахунок коштів на капітальні вкладення	?
15.04	Нараховано заробітну плату робітникам будівництва	60000
16.04	Проведено відрахування на соціальні заходи згідно з чинним законодавством	?
17.04	Оплачено рахунок ПП “Віра” за рахунок коштів на капітальні вкладення	?
18.04	Оплачено рахунок автотранспортного підприємства за рахунок коштів на капітальні вкладення	?
20.04	Введено в експлуатацію завершений об’єкт (магазин)	?

Задача № 2.

Сформулювати зміст господарських операцій та вказати первинні документи на підставі наведеної кореспонденції рахунків.

1. Д-т 371 К-т 311
2. Д-т 15 К-т 685
3. Д-т 105 К-т 15
4. Д-т 15 К-т 22
5. Д-т 15 К-т 65
6. Д-т 15 К-т 207
7. Д-т 23 К-т 15
8. Д-т 92 К-т 207

9. Д-т 79 К-т 93
10. Д-т 79 К-т 972

Варіант 2.
Задача № 1.

Необхідно:

- ✓ вказати кореспонденцію рахунків та первинні документи;
- ✓ визначити необхідні суми.

Дані для виконання:

Реєстр господарських операцій ТзОВ “Конус” за жовтень 20__ р.

№ п/п	Зміст господарських операцій	Сума, грн..
<u>У постачальника при оптовій торгівлі</u>		
1.	Отримано передоплату за товар	36000
2.	Відображено зобов'язання по ПДВ	?
3.	Відвантажено 1 партію товару покупцю	46000
4.	Списано податкове зобов'язання по ПДВ	?
5.	Списано собівартість відвантажених товарів	27000
6.	Відвантажено 2 партію товарів покупцю	24000
7.	Відображено податкове зобов'язання по ПДВ	?
8.	Списано собівартість відвантажених товарів	?
9.	Списано на фінансовий результат собівартість товарів	?
10.	Відображено фінансовий результат	?
<u>У покупця при оптовій торгівлі</u>		
1.	Перераховано передоплату за товар	36000
2.	Відображено суму податкового кредиту по ПДВ	?
3.	Оприбутковано 1 партію товару	30000
4.	Списано суму податкового кредиту	?
5.	Оприбутковано 2 партію товару	20000
6.	Відображено суму податкового кредиту	?
<u>У продавця при роздрібній торгівлі</u>		
1.	Перераховано передоплату за товар, в т.ч. за тару	30000
2.	Відображено суму податкового кредиту по ПДВ	?
3.	Оприбутковано товар	20000
4.	Оприбутковано склотару	6000
5.	Включено до вартості товару вартість тари	6000
6.	Списано суму податкового кредиту	?
7.	Нараховано торгову надбавку на товар	6700
8.	Оприбутковано виручку за проданий товар	32700
9.	Нараховані податкові зобов'язання	?
10.	Відображено вартість склотари, закупленої у населення	4000
11.	Списано собівартість відвантажених товарів	?
12.	Відображено фінансовий результат	?

13.	Списано торгівлю надбавку на реалізовані товари	?
-----	---	---

Задача № 2.

Сформулювати зміст господарських операцій та вказати первинні документи на підставі наведеної кореспонденції рахунків.

1. Д-т 641 К-т 644
2. Д-т 685 К-т 371
3. Д-т 685 К-т 311
4. Д-т 15 К-т 201
5. Д-т 15 К-т 66
6. Д-т 15 К-т 203
7. Д-т 207 К-т 631
8. Д-т 93 К-т 65
9. Д-т 92 К-т 661
10. Д-т 742 К-т 79

Варіант 3.

Задача № 1.

Необхідно:

- ✓ вказати кореспонденцію рахунків та первинні документи;
- ✓ визначити необхідні суми.

Дані для виконання:

Придбано товар для продажу поштою (5 одиниць по 600 грн.) на суму ? грн., в т.ч. ПДВ.

Одержано замовлення-заяву на купівлю 1 одиниці товару.

Продажна вартість товару – 960 грн. за одиницю, в т.ч. ПДВ.

Послуги пошти по доставці товару – 12 грн., в т.ч. ПДВ.

Потрібно розглянути 2 варіанти:

- 1) проведено попередню оплату за реалізований товар;
- 2) оплата проводиться у відділенні зв'язку при одержанні поштового відправлення.

Реєстр господарських операцій ПП “Збруч” за вересень ц.р.

№ п/п	Зміст господарських операцій	Сума, грн..
1.	Проведено закупівлю товару	?
2.	Відображено суму податкового кредиту	?
3.	Проведено оплату за одержаний товар	?
<u>Реалізація по передоплаті</u>		
4.	Одержано передоплату за товар, включаючи вартість поштової послуги	750
5.	Нараховано податкові зобов'язання по ПДВ	?
6.	Відправлено товар покупцю	?
7.	Відображено суму податкових зобов'язань по ПДВ	?
8.	Проведено закриття одержаного авансу	?

9.	Списано собівартість реалізованого товару	?
10.	Відображено витрати по доставці товару поштою. Відображено суму податкового кредиту по ПДВ	?
11.	Оплачено послуги відділення зв'язку	?
12.	Віднесено на фінансовий результат суму доходу від реалізації товару	?
13.	Віднесено на фінансовий результат собівартість реалізованого товару	?
14.	Віднесено на фінансовий результат витрати на збут	?
<u>Реалізація з наступною оплатою</u>		
15.	Відправлено товар покупцю	960
16.	Нараховано податкові зобов'язання щодо ПДВ	?
17.	Відображено витрати по доставці товару Відображено суму податкового кредиту щодо ПДВ	?
18.	Оплачено послуги відділення зв'язку	?
19.	Списано собівартість реалізованого товару	?
20.	Віднесено на фінансовий результат сума доходу від реалізації товару	?
21.	Віднесено на фінансовий результат собівартість реалізованого товару	?
22.	Віднесено на фінансовий результат витрати на збут	?
23.	Одержано плату за реалізований товар	?

Задача № 2.

Сформулювати зміст господарських операцій та вказати первинні документи на підставі наведеної кореспонденції рахунків.

1. Д-т 105 К-т 152
2. Д-т 152 К-т 631
3. Д-т 105 К-т 131
4. Д-т 79 К-т 90
5. Д-т 70 К-т 641
6. Д-т 631 К-т 361
7. Д-т 36 К-т 42
8. Д-т 46 К-т 40
9. Д-т 105 К-т 46
10. Д-т 104 К-т 46

Варіант 4.

Задача № 1.

Необхідно:

- ✓ вказати кореспонденцію рахунків бухгалтерського обліку;
- ✓ визначити необхідні суми.

Дані для використання:

У березні ц.р. підприємство придбало легковий автомобіль. Продавець – професійний торговець автомобілями, платник ПДВ. Покупець – юридична особа, платник ПДВ.

Вартість придбання легкового автомобіля в супровідних документах – 660000 грн., в т.ч. ПДВ - ?

Об'єм циліндрів двигуна – 1500 см³.

Вартість державної реєстрації в органах ДАІ та інших витрат, пов'язаних з придбанням автомобіля (умовна сума) – 290 грн.

Сума податку за першу реєстрацію транспортних засобів – ? грн.

Задача № 2.

Сформулювати зміст господарських операцій та вказати первинні документи на підставі наведеної кореспонденції рахунків.

1.	Д-т 641	К-т 685
2.	Д-т 92	К-т 131
3.	Д-т 153	К-т 22
4.	Д-т 972	К-т 205
5.	Д-т 14	К-т 105
6.	Д-т 151	К-т 132
7.	Д-т 10	К-т 10
8.	Д-т 105	К-т 745
9.	Д-т –	К-т 01
10.	Д-т 153	К-т 66

Варіант 5.

Задача № 1.

Необхідно:

- ✓ визначити собівартість 1 ц зерна, зерновідходів, соломи озимої пшениці.

Дані для використання:

Валовий збір зерна озимої пшениці з площі 1100 га у бункерній вазі склав 36000 ц.

Планова собівартість 1 ц зерна озимої пшениці склала – 110 грн.

Загальні фактичні витрати на вирощування, збирання і доробку основної, супутньої і побічної продукції озимої пшениці склали – 750 000 грн.

Установлена загибель пасивів від стихійного лиха на площі 80 га в сумі фактичних затрат – 185000 грн.

Допущене псування пасивів приватною особою на площі 0,3 га, що за балансовою вартістю становить – 102 грн.

Після доробки і сушки зерна отримані зернові відходи в кількості 4000 ц, які за даними лабораторного аналізу, містять 38% повноцінного зерна; не використовувані відходи та усихання – у кількості 930 ц.

Закладено до насінневого фонду – 2500 ц зерна пшениці озимої і реалізовано 20000 ц. Крім того отримано 39000 ц. соломи.

Фактичні витрати на збирання, транспортування і скиртування соломи склали – 22000 грн.

Задача № 2.

Вказати кореспонденцію рахунків та первинні документи на підставі наведених господарських операцій:

1. Акцептовано рахунок підрядника за послуги по поточному ремонту основних засобів.
2. Передано безоплатно основні засоби іншому підприємству.
3. Нараховано знос основних засобів, які приймають участь у процесі будівництва.
4. Оприбутковані на склад будівельні матеріали, що надійшли в результаті розбирання тимчасових споруд.
5. Внесено основні засоби засновником в рахунок поповнення статутного капіталу.
6. Отримано у фінансову оренду основні засоби.
7. Відпущено паливо на експлуатацію будівельних машин.
8. Віднесено нестачу будівельних матеріалів на винну особу.
9. Відображено дохід від реалізації будівельних матеріалів стороннім підприємством.
10. Передано МШП у будівництво.

Варіант б.

Задача № 1.

Необхідно:

- ✓ визначити приріст живої маси тварин.
- ✓ розрахувати фактичну собівартість 1ц живої маси молодняка великої рогатої худоби і тварин на відгодівлі.
- ✓ Відобразити приріст живої маси, реалізацію, забій, падіж худоби з вини господарства в обліку.

Дані для виконання:

На початок звітнього періоду в господарстві залишилось 945 голів великої рогатої худоби, живою масою 980 ц і вартістю 454800грн. За звітний період надійшло: 700 голів приплоду масою 300 кг, вартістю 82000грн.; куплено в інших господарствах – 250 голів, масою 300ц, вартістю 92500грн.

За звітний період вибуло: реалізовано 350 голови, масою 900 ц, забито на м'ясо – 150 голів живою масою 200ц; загинуло з вини господарства – 20 голів живою масою 16ц.

Залишилось на кінець року 1545 голів, живою масою 1350ц.

Витрати на вирощування і відгодівлю великої рогатої худоби за звітний період склали 918435грн., з них віднесено на гній 25000грн.

Задача № 2.

Сформулювати зміст господарських операцій та вказати первинні документи на підставі наведеної кореспонденції рахунків.

1. Д-т 47 К-т 23
2. Д-т 23 К-т 66

3. Д-т 91 К-т 13
4. Д-т 91 К-т 63
5. Д-т 91 К-т 37
6. Д-т 23 К-т 112
7. Д-т 23 К-т 71
8. Д-т 15 К-т 23
9. Д-т 90 К-т 91
10. Д-т 24 К-т 205

Варіант 7.
Задача № 1.

Необхідно:

- ✓ вказати кореспонденцію рахунків та первинні документи.

№ п/п	Зміст господарських операцій	Кореспондуючі рахунки	
		Д-т	К-т
1.	Оприбутковано приплід: ✓ від продуктивних тварин ✓ від робочих тварин		
2.	Оприбутковано молодняк тварин, придбаний від інших підприємств: ✓ вартість тварин ✓ ПДВ		
3.	Списані витрати по придбанню молодняка тварин на вирощуванні і відгодівлі: ✓ вартість транспортних послуг сторонніх організацій ✓ ПДВ ✓ нарахована оплата парці робітникам, які займалися придбанням тварин ✓ відрахування на соціальні заходи ✓ вартість кормів, які згодовані при транспортуванні ✓ витрати на відрядження		
4.	Оприбутковано молодняк тварин, закуплений у громадян: ✓ справедлива вартість		
5.	Оприбутковано молодняк тварин, придбаний підзвітними особами: ✓ вартість придбання ✓ ПДВ		
6.	Надійшов молодняк тварин як внесок в статутний капітал підприємства		
7.	Надійшов безкоштовно отриманий молодняк тварин від інших підприємств		
8.	Поставлені на відгодівлю тварини, вибракувані з основного стада		

9.	Переведено молодняк тварин з однієї вікової групи в іншу, від однієї матеріально відповідальної особи до іншої, передача на відгодівлю громадянам		
10.	Оприбутковано надлишки тварин, виявлені при проведенні інвентаризації		
11.	Надійшов молодняк тварин в рахунок погашення заборгованості по претензіях		
12.	Оприбутковано приріст живої маси тварин на вирощуванні і відгодівлі		
13.	Відображені в кінці року калькуляційні різниці по приросту живої маси: ☒ методом доповідки ☒ методом “червоно сторно” (пояснить, в яких випадках)		

Задача № 2.

Сформулювати зміст господарських операцій та вказати первинні документи на підставі наведеної кореспонденції рахунків.

- 11. Д-т 371 К-т 311
- 12. Д-т 15 К-т 685
- 13. Д-т 105 К-т 15
- 14. Д-т 15 К-т 22
- 15. Д-т 15 К-т 65
- 16. Д-т 15 К-т 207
- 17. Д-т 23 К-т 201
- 18. Д-т 92 К-т 207
- 19. Д-т 79 К-т 93
- 20. Д-т 79 К-т 972

Варіант 8.

Задача № 1.

Необхідно:

- списати бухгалтерськими проводками понесені витрати на вирощування озимої пшениці і вказати виправдні документи.
- визначити собівартість вирощеної продукції.
- оприбуткувати від урожаю зерно, соломі і зернові відходи.
- з метою управління витратами визначити ефективність вкладено капіталу за умови, що планова собівартість соломи складає 40,4 грн., а на товарне зерно – 120 грн. за 1 ц.

Дані для виконання:

В агрофірмі “Мрія” на площі 200 га вирощено озиму пшеницю. Від урожаю одержано 7000 ц зерна і 7400 ц соломи. В результаті доочищення і сушіння із 7000 ц зерна одержано 6500 ц товарного зерна і 500 ц зернових відходів із вмістом зерна 40 %. В процесі вирощування здійснено такі витрати:

витрати на оплату праці – 444200 грн., відрахування на соціальні заходи – ? грн., насіння - 180000 грн., добрива – 80000 грн., засоби захисту рослин – 24000 грн., роботи і послуги – 14410 грн., витрати на утримання основних засобів (витрачено паливо-мастильні матеріали) – 29480 грн., амортизація – 8051 грн., інші витрати – 500 грн., витрати на управління – 70200 грн. Планово-розрахункові витрати на скиртування соломи – 16100 грн.

Задача № 2.

Необхідно:

- ✓ вказати кореспонденцію рахунків та первинні документи;
- ✓ визначити необхідні суми.

Дані для виконання:

Згідно з укладеним договором постачання підприємство оптової торгівлі ТзОВ “Маяк” реалізовує оптовому підприємству ПАТ “Гулівер” фенів за ціною 360 грн. за одиницю (в т.ч. ПДВ) і міксери за ціною 300 грн. за одиницю (в т.ч. ПДВ). ПАТ “Гулівер” надається знижка у розмірі 5% від продажної вартості фенів і міксерів за умови придбання даних товарів протягом 90 днів з моменту здійснення першої покупки на суму вище 200 000 грн.

На ПАТ “Гулівер” було закуплено: в листопаді фенів в кількості 800 одиниць; в грудні міксерів в кількості 1000 одиниць; в січні міксерів в кількості 1400 одиниць.

Варіант 9.

Задача № 1.

Необхідно:

- ✓ вказати кореспонденцію рахунків та первинні документи;
- ✓ визначити необхідні суми на підставі наведеного реєстру господарських операцій ПП “Будкомплект”.

Дані для виконання:

ПП “Будкомплект” уклало договір підряду на будівництво офісу з ПП “Дельта”. ПП “Будкомплект” виступає генпідрядником, будівельні роботи виконуються за звичайним контрактом.

Реєстр господарських операцій ПП “Будкомплект” за лютий ц.р.

№ п/п	Дата	Зміст господарських операцій	Сума, грн..
1.	04.02	Отримано аванс від замовника ПП “Дельта”	64000
2.	08.02	Придбано будівельні матеріали (без ПДВ)	56000
3.	09.02	Списано будівельні матеріали на будівництво	?
4.	12.02	Нараховано заробітну плату робітникам, що зайняті спорудженням об’єкту будівництва (офісу)	34000
5.	12.02	Проведено відрахування на соціальні заходи від суми заробітної плати робітників, що зайняті спорудженням офісу, згідно з чинним	?

		законодавством	
6.	14.02	Відображено вартість виконаних будівельних робіт з ПДВ	126000
7.	15.02	Здійснено залік авансу, одержаного від замовника ПП “Дельта”	64000
8.	16.02	Передано замовнику об’єкт будівництва	?
9.	17.02	Визначений фінансовий результат від здачі будівельних робіт	?

Задача № 2.

Сформувати зміст господарських операцій та вказати первинні документи на підставі наведеної кореспонденції рахунків.

1. Д-т 23 К-т 203
2. Д-т 203 К-т 203
3. Д-т 203 К-т 631
4. Д-т 92 К-т 203
5. Д-т 203 К-т 372
6. Д-т 93 К-т 65
7. Д-т 791 К-т 92
8. Д-т - К-т 08
9. Д-т 949 К-т 209
10. Д-т 361 К-т 702

Варіант 10.

Задача № 1.

Необхідно:

- ✓ вказати кореспонденцію рахунків та первинні документи;
- ✓ визначити необхідні суми на підставі наведеного реєстру господарських операцій ПП “Монтажник”.

Дані для виконання:

ТЗОВ “Будівельні послуги” здійснює для власних потреб будівництво магазину для продажу будівельних матеріалів (господарський спосіб будівництва).

Реєстр господарських операцій ТЗОВ “Будівельні послуги” за квітень 201_р.

Дата	Зміст господарської операції	Сума, грн..
02.04	Перераховано кошти на рахунок в банку на капітальні вкладення	100 000
03.04	Акцептовано рахунок ПП “Віра” за будівельні матеріали, що надійшли, в т.ч. ПДВ	1600

05.04	Акцептовано рахунок автотранспортного підприємства за доставку будівельних матеріалів на місце будівництва, в т.ч. ПДВ	180
07.04	Витрачено будівельні матеріали на спорудження магазину	5200
08.04	Відображено заборгованість перед проектно-конструкторським бюро за проектно-кошторисну документацію, надану для потреб будівництва, в т.ч. ПДВ	160
14.04	Оплачено рахунок проектно-конструкторського бюро за проектно-кошторисну документацію, надану для потреб будівництва, за рахунок коштів на капітальні вкладення	?
15.04	Нараховано заробітну плату робітникам будівництва	6000
16.04	Проведено відрахування на соціальні заходи згідно з чинним законодавством	?
17.04	Оплачено рахунок ПП "Віра" за рахунок коштів на капітальні вкладення	?
18.04	Оплачено рахунок автотранспортного підприємства за рахунок коштів на капітальні вкладення	?
20.04	Введено в експлуатацію завершений об'єкт (магазин)	?

Задача № 2.

Сформувати зміст господарських операцій та вказати первинні документи на підставі наведеної кореспонденції рахунків.

1. Д-т 284 К-т 631
2. Д-т 024 К-т -
3. Д-т 791 К-т 44
4. Д-т 703 К-т 641
5. Д-т 201 К-т 46
6. Д-т 374 К-т 631
7. Д-т 281 К-т 661
8. Д-т 371 К-т 311
9. Д-т 93 К-т 685
10. Д-т 311 К-т 361

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКУ

1. Галузеві особливості, що впливають на організацію обліку в будівництві.
2. Особливості формування собівартості будівельно-монтажних робіт за будівельним контрактом.
3. Визнання витрат і доходів за будівельним контрактом.
4. Облік витрат і калькулювання собівартості будівельно-монтажних робіт.
5. Об'єкти й загальна методика обліку витрат БМР.
6. Класифікація витрат будівельної організації.
7. Облік витрат за економічними елементами підприємств будівництва.
8. Облік виробничих витрат підприємств будівництва за прямими статтями калькуляції.
9. Облік загальновиробничих витрат у будівництві.
10. Облік витрат, які не включають до собівартості будівельно-монтажних робіт.
11. Облік тимчасових будівель і споруд.
12. Облік незавершеного будівництва.
13. Зведений облік витрат і калькулювання собівартості продукції будівництва.
14. Облік доходів і результатів діяльності будівельного виробництва.
15. Облік розрахунків із замовником (забудовником) і субпідрядниками.
16. Облік будівництва у замовника (забудовника).
17. Галузеві особливості, що впливають на організацію обліку у сільському господарстві.
18. Облік молодняка тварин, птиці й тварин на відгодівлі.
19. Облік витрат на формування основного стада й на закладання та вирощування багаторічних насаджень
20. Облік витрат і виходу продукції сільськогосподарського виробництва
21. Об'єкти й загальна методика обліку витрат підприємств сільськогосподарського виробництва
22. Класифікація витрат підприємств сільськогосподарського виробництва
23. Облік витрат за економічними елементами підприємств сільськогосподарського виробництва.
24. Облік виробничих витрат за прямими статтями калькуляції у сільськогосподарському виробництві.
25. Облік загальновиробничих витрат сільськогосподарського виробництва
26. Облік витрат, які не включають до собівартості продукції сільськогосподарського виробництва
27. Синтетичний та аналітичний облік витрат сільськогосподарського виробництва
28. Калькулювання собівартості продукції сільськогосподарських підприємств
29. Об'єкти та загальна методика калькулювання собівартості продукції сільськогосподарських підприємств

30. Калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) допоміжних виробництв сільськогосподарських підприємств
31. Калькулювання собівартості продукції рослинництва
32. Калькулювання собівартості продукції тваринництва
33. Калькулювання собівартості продукції підсобних (промислових) виробництв
34. Облік доходів від реалізації продукції, виконаних робіт і наданих послуг сільськогосподарських підприємств
35. Галузеві особливості, що впливають на організацію обліку в торгівлі.
36. Оцінка товарів у торгівлі.
37. Документальне оформлення операцій обігу товарів.
38. Система рахунків обліку торгових операцій.
39. Облік товарів на складі.
40. Інвентаризація товарів і відображення в обліку її результатів.
41. Облік витрат торгового підприємства (витрат обігу).
42. Класифікація витрат витрат обігу.
43. Облік витрат операційної діяльності підприємств торгівлі за економічними елементами
44. Облік витрат діяльності підприємств торгівлі за статтями витрат.
45. Облік витрат фінансової й інвестиційної діяльності та від надзвичайних подій підприємств торгівлі
46. Особливості обліку на підприємствах оптової торгівлі.
47. Аналітичний і синтетичний облік оптового товарообігу .
48. Облік транзитного товарообігу.
49. Облік бартерних (товарообмінних) операцій.
50. Облік у комісійній торгівлі.
51. Особливості обліку на підприємствах роздрібною торгівлі.
52. Облік торговельних націнок.
53. Аналітичний і синтетичний облік роздрібного товарообігу.
54. Облік тари.
55. Облік результатів від реалізації товарів.
56. Галузеві особливості, що впливають на організацію обліку на автотранспортних підприємствах.
57. Облік наявності та руху автотранспортних засобів.
58. Облік запасних частин та автомобільних шин.
59. Облік паливно-мастильних матеріалів.
60. Облік витрат і калькулювання собівартості автотранспортних послуг.
61. Облік витрат на експлуатацію, ремонт і технічне обслуговування автомобілів.
62. Об'єкти й загальна методика обліку витрат на автотранспортних підприємствах
63. Облік витрат за економічними елементами на автотранспортних підприємствах
64. Облік виробничих витрат за статтями калькуляції на автотранспортних підприємствах

65. Зведений облік витрат і калькулювання собівартості автотранспортних послуг.
66. Облік обсягу автотранспортних послуг і виконаних робіт та їх реалізації.
67. Організаційно-правові основи бухгалтерського обліку в громадському харчуванні.
68. Облік придбання сировини та товарів і виробництва готової продукції.
69. Облік відпуску готової продукції з виробництва в реалізацію.

Рекомендована література

Базова:

1. Атамас П. Й. Бухгалтерський облік у галузях економіки: навч. посіб. / П.Й. Атамас - [2-ге вид.] – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 392 с.
2. Даньків Й.Я. Бухгалтерський облік у галузях економіки: Навч. посіб. / Й.Я. Даньків, М.Р. Лучко, М.Я. Остап'юк. —[3-є вид., переробл. і доповн.] — К. : Знання, 2007. — 243 с.
3. Крупка Я.Д. Облік в будівництві: Підруч. / Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Р.О. Мельник ; Терноп. держ. екон. ун-т. — Т. : Екон. думка, 2005. — 606 с.
4. Милявська Е.П. Облік на підприємствах малого бізнесу: Навчальний посібник / Милявська Е.П., Жабін О.І. — К. : ЦУЛ, 2008 . — 162 с. (В наявності в бібліотеці ТНТУ)
5. Облік у галузях виробництва і послуг: навч. посіб. / Ю.Д. Маляревський, М.С. Горяєва, Н.С. Пасенко, А.О. Касич ; Харк. нац. екон. ун-т. — Х. : ІНЖЕК, 2008. — 616 с.
6. Свідерський Є.І. Облік діяльності суб'єктів малого підприємництва: навч. посіб. / Є.І. Свідерський, Д.Є. Свідерський ; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана". — К., 2008. — 472 с.
7. Янчева Л.М. Бухгалтерський облік у галузях економіки: навч. посіб. / Л.М. Янчева, А.П. Грінько ; Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі. — Х., 2009.

Допоміжна:

1. Бухгалтерський облік в галузях народного господарства: Навч. посіб. для студ. ВНЗ / О.В. Зінкевич, С.О. Левицька, М.М. Мосійчук, [та ін.] ; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. — Рівне, 2006. — 454 с.
2. Бухгалтерський облік на ринках споживчої кооперації: навч. посіб. / В. О. Озеран, О. О. Куцик, А. М. [та ін.] ; Львів. комерц. акад. — Л., 2010. — 312 с.
3. Гура Н.О. Облік у житлово-комунальному господарстві: теорія і практика: Монографія. / Н.О. Гура. — К. : Знання, 2006. — 351 с. (В наявності в бібліотеці ТНТУ)
4. Дмитренко А.В. Облік і аналіз витрат у будівництві: організація, методологія та методика: монографія / А.В. Дмитренко ; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю.Кондратюка. — Полтава, 2010. — 262 с.
5. Крупка Я.Д. Бухгалтерський облік в будівництві: Навч. посіб. / Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Р.О. Мельник ; ТАНГ. — Т. : ПП "Принтер-інформ", 2004. — 514 с.
6. Садовська І.Б. Облік інтелектуальних активів сільськогосподарських підприємств: теорія і практика: монографія / І.Б. Садовська, І.В. Жураковська ; Луц. нац. техн. ун-т. — Луцьк, 2009. — 292 с.

7. Шевчук О.В. Облік на малих підприємствах: конспект лекцій / О.В. Шевчук, Н.М. Чеботарьова, Г.С. Анисимова ; Луган. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. — Луганськ, 2009. — 375 с.

8. Шумляєв Б.О. Бухгалтерський облік в галузях господарства: Підруч. / Б.О. Шумляєв, І.В. Татаренко, Є.І. Рябий ; Дніпропетр. філ. Відкритого міжнар. ун-ту розв. людини "Україна". — Д., 2006. — 458 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 11 серпня 1994 р. № 69 (з наступними змінами і доповненнями) [//www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145](http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145)

2. Методичні рекомендації з організації та ведення бухгалтерського обліку за журнально-ордерною формою на підприємствах агропромислового комплексу: Затв. наказом Міністерства аграрної політики України від 7 березня 2001 р. № 49. (з наступними змінами і доповненнями) [//www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145](http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145)

3. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств: Затв. наказом Міністерства аграрної політики України від 18 травня 2001 р. № 132. (з наступними змінами і доповненнями) [//www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145](http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145)

4. Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельній діяльності: Затв. наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 22 травня 2002 р. № 145. (з наступними змінами і доповненнями) [//www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145](http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145)

5. Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт: Затв. наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 7 травня 2002 р. № 81. (з наст/ змінами і доповненнями) [//www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145](http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145)

6. Методичні рекомендації з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті: Затв. наказом Міністерства транспорту України від 5 лютого 2001 р. № 65. (з наступними змінами і доповненнями) [//www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145](http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145)

7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 19 квітня 2001 р. № 186 і зареєстровано Міністерством юстиції України 5 травня 2001 р., № 389/5580. [//www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145](http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145).

8. План рахунків та інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 і зареєстровано Міністерством юстиції України 21

грудня 1999 р., № 892/4185. (з наступними змінами і доповненнями) [//www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145](http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145)

9. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 р. № 88 (з наступними змінами і доповненнями) [//www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145](http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145)

10. Положення про підрядні контракти у будівництві України: Затв. науково-технічною радою Міністерства України у справах будівництва і архітектури, протокол від 15 грудня 1995 р. № 9. (з наступними змінами і доповненнями) [//www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145](http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145)

11. Положення про технічне обслуговування й ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту: Затв. наказом Міністерства транспорту України від 30 березня 1998 р. № 102. (з наступними змінами і доповненнями) [//www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145](http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145)

12. Порядок і умови організації перевезень пасажирів і багажу автомобільним транспортом: Затв. наказом Міністерства транспорту України від 21 січня 1998 р. № 21 (з наступними змінами і доповненнями) [//www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145](http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145)

13. Правила визначення вартості будівництва (ДБН Д.1.1-1-2000): Затв. наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України 27 серпня 2000 р. № 174

14. Правила надання послуг пасажирського автомобільного транспорту: Затв. наказом Міністерства транспорту України від 18 лютого 1997 р. № 176. (з наступними змінами і доповненнями) [//www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145](http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145)

15. Правила перевезення вантажів автомобільним транспортом в Україні: Затв. наказом Міністерства Транспорту України від 14 липня 1997 р. № 363 (з наступними змінами і доповненнями) [//www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145](http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=43145)

16. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України, прийнятий Верховною Радою України 16 липня 1999 р. № 996-14 (з наступними змінами і доповненнями) [//zakon1.rada.gov.ua/](http://zakon1.rada.gov.ua/)

17. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України, прийнятий Верховною Радою України 6 липня 1995 р., № 265/95 (зі змінами і доповненнями) [//zakon1.rada.gov.ua/](http://zakon1.rada.gov.ua/)